

Opredeljeni da gradimo dobrosusedske odnose sa svim zemljama u regionu, smatrajući da su manjine važan činilac poboljšanja međudržavnih odnosa, stremeći regionalnim i evropskim integracijama, ističući potrebu poštovanja prava nacionalnih manjina po najvišim međunarodnim standardima, učesnici konferencije „**Položaj i perspektive srpske zajednice u zemljama okruženja**“, održane 11. novembra 2008.godine u Beogradu, usvojili su sledeću

**DEKLARACIJU
O SARADNJI I UNAPREĐENJU VEZA REPUBLIKE SRBIJE
SA PRIPADNICIMA SRPSKE ZAJEDNICE
U ZEMLJAMA OKRUŽENJA**

1. Podržavamo predlog Ministarstva za dijasporu da Skupština Srbije donese Zakon o pravnom položaju dijaspore, kojim će se urediti prava i položaj državljana Srbije koji žive van Republike Srbije i pripadnika srpskog naroda van Srbije, i regulisati njihovi odnosi sa matičnom državom.

2. Predlažemo da nadležni organi Republike Srbije zaključe, odnosno ratifikuju preostale Sporazume o zaštiti prava nacionalnih manjina, Sporazume o naučno-tehničkoj i kulturno-prosvetnoj saradnji i Sporazume o socijalnom osiguranju sa zemljama u okruženju, sa kojima ovi ugovori nisu potpisani, odnosno ratifikovani. Zalažemo se za primenu principa reciprociteta, odnosno za priznavanje svih prava srpskoj manjini koja su garantovana pripadnicima nacionalnih manjina u Srbiji.

3. Predlažemo da se od država u okruženju koje to nisu učinile, traži da u skladu sa Deklaracijom UN o pravima pripadnika nacionalnih, verskih i jezičkih manjina (članovi 1. i 2.), preduzmu zakonodavne mere i omoguće srpskoj zajednici, zaštitu egzistencije, nacionalnog, kulturnog, verskog i jezičkog identiteta na njihovim teritorijama, uz njihovo dalje aktivno učešće u donošenju odluka na način koji je u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom tih zemalja.

4. Radi očuvanja, razvoja i izražavanja srpskog jezika, kulture, vere, tradicije i običaja, predlaže se nadležnim organima države Srbije da planiraju i obezbede veća materijalna i finansijska sredstva u svrhu razvojnih programa za nacionalne, društvene i kulturno-prosvetne, naučne organizacije, klubove, saveze i udruženja srpske zajednice u zemljama regiona, a prvenstveno za potrebe škola i medija na srpskom jeziku.

5. Zalažemo se za politiku davanja olakšica pripadnicima dijaspore prilikom upisa u srednje škole i fakultete u Srbiji, putem obezbeđenja jednog broja mesta, i obezbeđenje ostalih beneficija kakve imaju domaći studenti i đaci (smeštaj u domove, povlašćen prevoz, zdravstvena zaštita i sl.).

6. Predlažemo formiranje posebne organizacione jedinice unutar Ministarstva za dijasporu Vlade Srbije, za razvoj saradnje i unapređenje veza sa srpskim narodom iz zemalja okruženja.

7. Sektor za ekonomska pitanja Ministarstva za dijasporu pozdravlja svaku inicijativu za unapređenje ekonomske saradnje u regionu. U tom cilju predlaže se formiranje ekonomskog saveta za zemlje u okruženju koji će raditi na unapređenju

njihove ekonomske saradnje sa maticom. Savet bi činili predstavnici Ministarstva za dijasporu i srpskih organizacija iz okruženja.

8. U bilateralnim odnosima sa susednim zemljama tražiti stvaranje neophodnih uslova za održiv povratak prognanog srpskog stanovništva i vraćanje njihove imovine. Omogućiti pripadnicima srpske zajednice da ponovo dobiju državljanstvo Slovenije iz čijeg registra državljana su izbrisani. Omogućiti predstavnicima srpske zajednice u Mađarskoj, da u skladu sa Ustavom te zemlje imaju svog poslanika u mađarskom parlamentu. Obustaviti diskriminaciju po etničkom principu i obustaviti napade na fizički integritet i imovinu srpskog stanovništva u sredinama u kojima se ovakve pojave događaju. Insistirati na doslednom sprovođenju odredbi ustava i zakona o pravima koja garantuju konstitutivnost, odnosno status nacionalne manjine, kao i aktivnom učešću srpske manjine u ekonomskom i društvenom životu susednih zemalja.

9. Predlažemo otvaranje generalnih konzulata u Skadru, Herceg Novom i Kninu, odnosno imenovanje počasnih konzula Republike Srbije u sredinama u kojima u znatnom broju žive pripadnici srpske zajednice, kao i osnivanje srpskih kulturnih centara u Temišvaru, Sarajevu, Budimpešti, Ljubljani i Skoplju, koji će doprineti poboljšanju političkih i privrednih veza Srbije sa zemljama u okruženju i potpunijem zadovoljavanju potreba srpske zajednice u oblasti kulture i obrazovanja, informisanja i privredne saradnje.

10. Predlažemo da zaštita kulturno-istorijskih spomenka, kompleksa, zadužbina i hramova srpskog naroda bude prioritetan zadatak nadležnih državnih organa i institucija kulture matične zemlje.

U tom smislu predlažemo nadležnim organima da istovremeno sa rešavanjem pitanja povraćaja crkvene imovine po zahtevu zemalja u regionu, istovremenim zahtevom ka zemljama regiona, ubrzano rade i na povraćaju imovine Srpske Pravoslavne Crkve.

11. Očekujemo otvaranje graničnog prelaza Markovac i Vračev Gaj-Sokolovac, na rumunsko-srpskoj granici, radi lakše komunikacije naše manjine sa matičnom državom, kao i preategorizacija graničnog prelaza Jaša Tomić – Fenje.

12. Predlažemo da nadležni državni organi stvore uslove da radio televizije sa nacionalnom frekvencijom u svojim programima kvantitativno i kvalitativno posvete odgovarajući prostor o životu i radu srpskih zajednica u okruženju.

13. Neophodno je da se nadležni državni organi i stručne institucije u Republici Srbiji opredele kako će na osnovu stavova struke i materijalno da na naefikasniji način obezbede učenje srpskog jezika za najmlađe pripadnike našeg naroda iz susednih zemalja.